

PAKKANEN on laskenut voimavaraansa niin, että hän aina ottaa itsestään irti mahdollisimman paljon mahdollisimman tasaisella työvuorilla riutottamatta liikoja. Tupakkatuotot kuuluvat työsuunnitteluun: täytyy näet pelata järjellä, kun voimaa on vain yhdessä kädessä.

PÄRTTYLI PAKKANEN oli kuitenkin töissä. Ei ollut siis tavoitettavissa niinkään helposti, metsämies kun on. Muutama turhan tiedustelun jälkeen sai toki sentään savotan sijainnin noin suurin piirtein selville. Ja niin sitten ajoitin taksilla aamuhämymyiseen korpeen onni oppaana ja korvat kompassina.

Kompassi osoittautuikin päteväksi eikä onnetartakaan voinut moittia. Parin tunnin rämpiemisen jälkeen alkoi kuulua rahan surinaa ja kirveen kalketta. ja vihdoinkin erottui puiden ja paperipuu-nippujen lomitse vihasti häärivä mies. Kirves, joka karsi kaadetun kuusen oksia, tuntui luontuvan miehen käteen kuin olisi kasvanut siihen kiinni. Miehen ainoaan käteen.

Mies havahtui työstään vasta, kun autonkuljettaja-valokuvaaja-reportteri kolmikkomme oli piirittänyt hänet. Mutta kun vierailumme syy oli selvitetty, lensivät kasvat heti huvittuneeseen virneeseen.

- Kannattaakohan tuosta oikeastaan kirjoittaa. Eihän tämä mitään, tämä minun tapaukseni. Hukkuuhan niitä laivojakin.

Kirurgi teki metsätyömiehen!

- Ihme kun ilman koiraa löysitte naureskele metsämies kuitenkin hetkeä myöhemmin nykyistäään henkisivat holkkitupakastaan. Kasvoille karehti jo leppoisa ilme, ja varhaiskevään pikkan tuokuisessa, raikkaassa säässä, kannonnenillä istuskellen saimme sitten kuulla kertomuksen kohtalokkaasta tapahtumasta, satuttavasta sattumasta. Eikä hän huono kertoja ollutkaan, alkuun päästyään.

Onnettomuus oli tapahtunut olympiavuonna viisi vuotta sitten. Se oli ollut sattuman isku, joka yhdellä lyönnillä oli muuttanut elämän kulun, ja hajottanut kaiken entisen pirstaleiksi. Pärtytyli Pakkanen oli ollut silloin 27-vuotias mies, ja monien maaseudun nuorten tavoin hän oli etsinyt itselleen elintilaa Helsingissä. Maaseutu ei näet ollut voinut tarjota työtä; oli senkin vuoksi ollut yritettävä kaupunkiin. Helsingistä oli sitten löytynytkin työtä, mutta ei asuntoa. Oli pitänyt työskennellä kaupungissa, mutta asua maalla.

Tällaisiin uomiin oli kuitenkin monien muidenkin elämä solunut. ei Pärtytyli siis valitellut. Hän oli aina ottanut elämän sellaisena kuin se eteen tuli, katsonut tosiasioita silmiin ja hymyillyt murheille. Ehkäpä joskus oli tullut oltua yltiöpäinenkin. Niinpä hän 17-vuotiaana poikasena oli värentänyt ikänsä papereihin ja lähtenyt sotaan vapaaehtoisena. Äänislinnan valtauksesta oli siten muistona ajoittainen humina päässä ja korvasärky, mutta - no niin. Elämänhaluinen mies hymyilee kuitenkin. On laeva luonne eikä suru pyri puseroon . . .

Kerran hän oli sitten lähdössä töistä bokseille junalla, jota hän kulkuvälineenään käytti. Iloluontoisena miehenä hän junan seistessä oli jäänyt vaunun portaille kuuntelemaan jonkun kaverin kaskuja. Hän ehtikin kuulla koko jutun, naurahaakaan sille. Mutta silloin juna vyöryi liikkeelle. Kevyesti hän hypähti menosuuntaan. Juna oli vielä hiljaisessa vauhdissa, joten siinä ei näyttänyt olevan mitään varaa, useinhan noin tehdään. Mutta hän putosi. Hän putosi radan varteen pinotun sepelikan päälle, kaatui siitä selälleen ja näki välähdyksenomaisen lyhyen hetken miten junan pyörät armoittomina ruhjaisivat vasemman käden irti olkapäästä.

Kun hän seuraavana päivänä heräsi sairaalassa totesi hän kirurgin veitsen poistanen käden vii-

meisetkin rippeet - ja tehneen hänestä samalla metsätyömiehen!

Vasenkätinen mies ei saanut enää Helsingissä työtä, vaan oli palattava kotipitäjään ja metsään.

Viisi halkomottia päivässä!

Tuon kerrottuaan Pakkanen puhalsi pöllintumpin tuuliin ja tarttui kirveeseen. Huulet vetäytyivät taas hieman ilkkuriseen hymyyn ja hän sanoi:

- Mitenkähän olisi, otettaisiinko pikku kilpailu lämpimiksi? Tuossa olisi kuorittavaa paperipuuta . . .

- Luonteenomaista hänelle, huomasiin. Aina pikku leikki mielessä, huumorin välke silmäkulmassa.

Hyväksyimme haasteen. Tottumattomana sain jo ensimmäisen kymmenminuuttisen aikana venähdyttänei selkäni. Mutta hyväkuntoinen ja vahvarakenteinen autoilija ei vanhana urheilumie-

henä halunnut luopua pelistä noin vain. Kuitenkin hänenkin lopulta täytyi tunnustaa yksikätinen haastajansa paremmakseen kymmenkunta kertaa peräkkäin . . .

Niiden viiden vuoden aikana, jotka Pärtytyli Pakkanen on metsätyössä ollut, hän on kehittänyt työskentelyteknikkansa huippuun. Jokainen liike on konemainen, ulkoa opittu. Kaikki loppuun saakka kylmästi harkittua, sulavaa liikehittimistä, jota on ilo seurata. Yksinpä simiharmaiden silmienkin katse on pelissä mukana. Ne arvioivat nopeasti jokaisen pöllin.

Tulokset eivät suinkaan ole jääneet mitättömiksi. Parhaina päivinä Pärtytyli on tehnyt jopa viisi halkomottia! Mutta silloin hän on kyllä työskennellyt vielä iltapimeän tulon jälkeen. Tavallisesti syntyy päivässä kolme tai neljä mottia.

Istahdettuamme pikku kilpailumme jälkeen tupakkatuolle lähätimme kuin urheilijat kireän kilvan jälkeen. Lähätimme me, vaan Pärtytyliin ponnistelu ei näyttänyt tehonneen. Hän syytti

savukkeen tynnosti kuin olisi juuri päättänyt harkullisen aterian, vaikka meidän muiden täytyi ensin "puhaltaa" hyvä tovi.

- Se tässä puuhassa on hyvä puoli, että tuota raitista ilmaa saa riittämiin. sanovat sitä terveelliseksi - mutta kyllä te pojat sitä ahaasti nieleskelettekin!

Niin sujuvalta kuin sisupussin työskentely näyttääkin, on tälläkin matilla kuitenkin myös toinen puoli. Pärtytyli ei puhu siitä tavallisesti, ei. Hän on railakas jätkä eikä halua riuksutella. Mutta joskus jokainen haluaa purkaa itseään.

Jonakin päivänä saattaa Pärtytylistä kaikki näyttää mustalta. Työ ei ota luistaakseen, mitään ei synny. Tämä epäviere on tavallisesti henkistä laa-tua, mutta sitä seuraa myös ruumiillinen tuska. Menetety käden olkapäästä alkaa särkeä ja oikea käsi on kuin tuleen syttymäisillään. Tuntuu kuin olisi asetettu suunnattoman liijypainon alle eikä kestäisi enää hetkeäkään. . . . Myös yleiskunto heikkenee. Kerran putosi painokin viiteenkymmenen kiloon ja keuhkoihin ilmestyi varjostuma . . .

Tämä kaikki johtuu epävarmuuden tunteesta eikä niinkään ruumiillisesta rasituksesta. Ajatuksia väkisininkin joskus alkaa askarruttaa tulevaisuus, kysymys, voiko näin jatkaa loppuuttomiin.

Omakotitalo haaveena

Illan hämäryydessä suunnistimme metsämiesten kämpälle. Se olikin melko lähellä, vaan joskus on tarvinnut kulkea kolmekin peninkulmaa kotimökiltä, ennen kuin on päässyt heiluttamaan kirvestä ja sahaa. Niihin aikoihin tuli työpäivän pituudeksi joskus jopa 16 tuntia. Myös nykyiseltä työmaalta on kotiin matkaa, mutta kun täällä on kämppä emäntineen kaikkineen. vierähtävät talvi-illat mukavasti kaminan lämmössä ja lehtien parissa. Ja lauantaisin sitä kevyemmin nousee askel viiden kilometrin päässä sijaitsevaan bussipysäkkiä kohden. ollaan menossa eukkoa katsomaan ja mukuloita laskemaan . . .

Tällaisille urille on Pärtytylin elämä solunut juna-onnettomuuden jälkeen. Viikko vierähtää metsässä ja viikonloppu kotona vaimon ja kahden herttaisen tyttären kanssa.

Perheen toiveet? Niitä ei ole paljon. Omasta pienestä mökistä kuitenkin haaveillaan, perunamaatilkusta ja puutarhasta. Mutta rahoitus on vaikea pulma. Vaikka joskus tulee hakattua viisi mottia - motista maksetaan 500 markkaa - tahottavat keskiansiot jäädä alle tuhannen päivässä. Valtion Tapaturmatoimisto maksaa onneksi 5000 markkaa kuukausiläkkettä. Se onkin tarpeen, sillä kunta ja kansaneläkelaitos ovat jättäneet perheen omiin hoteisiinsa.

Kun teemme lähtöä ja puristamme Pakkanen kättä, tunnemme sen lujisuuden. Se on todellisen suomalaisen sisupussin käsi, työ karkaisema, raudanluja.

Se on kestettävä . . .

SISUPUSSI PAKKANEN

Yksi armoton silmänrääpäys, ohikiitävä lyhyt hetki saattaa sähisevän salaman tavoin työtä elämämme pirstaleiksi ja pakottaa meidät aloittamaan kaiken alusta - tavallisesti entistä huonommin lähtönumeroin. Tällaisen ankaran iskun on saanut kokea urjalalainen metsätyömieh Pärtytyli Pakkanen, jonka kohtalokas kompastuminen kerran heitti vasten liikkeelle lähtevää junaa käsi jäi pyörien alle ja irtautui olkapäästä, mutta . . .

Jo vuosikautia on "porokuttanut" poika kuin ennen, ja yksikätisenä on hän hyvin pärjätty jätjän ammatissa - paremmin monasti kuin kahdella kädellä huiskivat kaverinsa!

SISUPUSSIN vaimona on tarjoutunut tämän avuksi savotalle, mutta mies sanoo yhä uudelleen: kiitos ei, vaimon paikka on koti. Sinne perheen pää matkaa säännöllisesti viikonloppuina viettääkseen päivän, pari ehtoisan emännän ja pikku tyttäriensä oera, jotka häntä jo hartaasti ovat odottaneetkin.

KUN toinen käsi puuttuu, täytyy toisen heilua sitä vilkkaammin. Kuvanottohetkellä Pärtytyli Pakkanen kaarisaha kirisi sellaisella kiireellä, ettei valokuvaajan kamera pystynyt liikettä vangitsemaan. Mutta niinpä saattaakin jonakin päivänä syntyä peräti viisi halkomottia! Pankaa merkille "sahapukkinä" toimiva jalka.

